

PROGRAMA DE EXAMEN
PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA
SLOVACĂ MATERNĂ

BACALAUREAT

2014

PROGRAMA DE EXAMEN

PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Pre všetky smery stredných škôl s vyučovacím jazykom slovenským

I.SLOVENSKÁ LITERATÚRA

1. Text. Všeobecnosti.

- prvky komunikačnej situácie (vysielateľ, príjmateľ, správa, kód, kontext);
- funkcie komunikácie
- literárny/neliterárny text
- text a kontext
- témy a literárne motívy
- literatúra a iné druhy umenia

2. Próza

- a)** epická próza – vysvetlenie pojmov; vývoj a typológia (romantická, realistická a fantastická próza);
- b)** epické žánre (umelá rozprávka, povesť, novela: historická; fantastická; psychologická; román klasický; slovenský román);
- c)** štruktúra epického textu:
 - zložky epického textu (autor, rozprávač, postavy, čitateľ)
 - druhy rozprávača v epickom texte (vševedúci rozprávač, postava – rozprávač, oko kamery; rozprávanie v 1. a 3. osobe;
 - kompozícia epického diela; dej, konflikt, fázy deja, rámcové rozprávanie;
 - postavy;
 - druhy postáv (hlavné, vedľajšie, epizodické; charaktery, spôsoby, charakterizovanie postavy);
- d)** jazyk epického diela
 - spôsoby rozprávania: rozprávanie, dialóg, opis
 - reč postáv, priama a nepriama reč, polopriama reč.

3. Poézia

- a)** vysvetlenie termínu; rozvoj (klasicistická, romantická, realistická; symbolizmus, modernizmus), typológia (lyrická a epická poézia);
- b)** štruktúra lyrického diela
 - komunikácia v básnickom texte (lyrický subjekt, vzťah autor - lyrický subjekt)
- c)** jazyk lyrického diela
 - charakteristiky umeleckého jazyka (sugestívnosť, expresívnosť atď.)
 - básnická obrazotvornosť
 - umelecké prostriedky (enumerácia, antitéza, synkretizmus, opakovanie, refrénovitosť, rečnícka otázka, rečnícke zvolanie, epiteton, metafora)
 - verš, sloha, voľný verš, metrický rozmer, rým, rytmus

4. Dráma

- a) vysvetlenie pojmu
- b) žánre (komédia, tragédia, činohra)
- c) štruktúra dramatického textu; kompozícia dramatického textu: výstup, scéna, obraz, replika, scénické poznámky, dramatická postava, spôsoby charakterizovania
- d) jazyk drámy; expresívnosť v dramatickom texte, osobitosti, výstavby dialógu v dramatickom texte; monológ; jazyk postáv ako spôsob charakterizovania dramatického diela.

5. Literárne obdobie

- klasicizmus
- romantizmus
- realizmus
- medzivojnové obdobie

6. Kanonickí autori:

Ján Kollár (Slávy dcéra), **Ján Hollý** (Svätopluk), **Andrej Sládkovič** (Marína, Detvan), **Samo Chalupka** (Mor ho!), **Janko Kráľ** (Zakliata panna vo Váhu a divný Janko), **Ján Chalupka** (Kocúrkovo), **Ján Botto** (Smrť Jánošíkova), **Pavol Országh Hviezdoslav** (Hájnikova žena), **Martin Kukučín** (Neprebudený), **Božena Slančíkova Timrava** (Ťapákovci), **Jozef Gregor Tajovský** (Do konca, Statky zmätky), **Ivan Krasko** (Otcova roľa), **Janko Jesenský** (Vyhnali ma), **Ladislav Nádaši Jégé** (Adam Šangala), **Jozef Cíger Hronský** (Jozef Mak), **Milo Urban** (Živý bič), **František Švantner** (Malka), **Dobroslav Chrobák** (Drak sa vracia), **Margita Figuli** (Tri gaštanové kone), **Ivan Stodola** (Jožko Púčik a jeho kariéra), **Ján Kostra** (Peniažtek), **Peter Jaroš** (Tisícročná včela), **Milan Rúfus** (Mrežovník), **Vincent Šikula** (S Rozárkou), **Slovenská literatúra v Rumunsku** (Adam Suchánsky, Ondrej Štefanko, Dagmar Mária Anoca, Pavol Bujtár).

II. JAZYK A KOMUNIKÁCIA

- uplatnenie pravopisných, ortoepických, interpunkčných, morfológických noriem;
- vhodné používanie lexikálno – sémantických jednotiek;
- hláskoslovie: – rytmický zákon
 - delenie hlások
 - znelostná asimilácia

III. LEXIKOLÓGIA

- náuka o slove, tvorenie slov, slovo, synonymá, antonymá, homonymá
- triedenie slovnej zásoby
- frazeológia a význam slov

IV ŠTYLISTIKA

- štýly
- funkčné texty

V. LITERATÚRA

MARČOK, Viliam, *Dejiny slovenskej literatúry*, Bratislava, 2004

SEDLÁK, Imrich a kolektív, *Dejiny slovenskej literatúry*, I.a II. zväzok, Martin, Bratislava, 2009.

KMEŤOVÁ, Elena Darina, MÓŤOVSKÁ, Anna, *Antológia slovenskej literatúry*, I.,II.,III.,IV. zväzky, Vydavateľstvo Ivan Krasko, Nadlak, 2003